

ARBEIDSRETTEN

KJENNELSE

Avsagt: 22.september 2017

Saksnr.: 13/2017

Lnr.: AR-2017-23

Dommere: Jakob Wahl
Tron Løkken Sundet
Marit B. Frogner

Saken gjelder: Spørsmål om habilitet

Akademikerne helse

Advokat Christopher Hansteen

mot

Arbeidsgiverforeningen Spekter

Advokat Tarjei Thorkildsen

KJENNELSE

- (1) Ved kjennelse av 27. februar 2017 fastsatte Rikslønnsnemnda tariffavtaler mellom Arbeidsgiverforeningen Spekter (Spekter) og Akademikerne for medlemmer i Den norske legeforening (Legeforeningen) i overenskomstområde 10 (helseforetak) og i overenskomstområde 4 (Lovisenberg). I overenskomstenes del A2 og B ble det fastsatt bestemmelser som gjør unntak fra arbeidstidsreglene i arbeidsmiljøloven kapittel 10, jf. § 10-12 fjerde ledd. Akademikerne helse tok 26. april 2017 ut stevning for Arbeidsretten mot Spekter om gyldigheten av arbeidstidsbestemmelsene som ble fastsatt ved Rikslønnsnemndas kjennelse. Om bakgrunnen for saken vises det til Arbeidsrettens kjennelse 30. august 2017 (AR-2017-22).
- (2) Hovedforhandling i saken er berammet til 2.–5. oktober 2017. Ved behandlingen av saken skal Arbeidsretten settes med sju dommere, hvorav fire er oppnevnt etter innstilling fra organisasjonene, jf. arbeidstvistloven § 38 og § 39. Det følger av § 38 at «[v]aradommer som er oppnevnt etter innstilling fra en forening hvis innstilling ikke er fulgt ved oppnevningen av de faste dommerne, skal i saker som gjelder denne foreningen eller dens medlemmer likevel tilkalles i stedet for den dommer vedkommende er varadommer for». Spekter er organisasjon med innstillingsrett og har oppnevnt varadommere for de faste dommere oppnevnt etter innstilling fra Næringslivets Hovedorganisasjon. Håkon Cordt-Hansen er innkalt til å gjøre tjeneste som dommer i saken.
- (3) Akademikerne helse har i prosesskriv 4. september 2017 gjort gjeldende at dommer Cordt-Hansen er inhabil, med ytterligere merknader til habilitetsspørsmålet i prosesskriv 18., 20. og 22. september 2017. Spekter har i prosesskriv av 14., 18. og 21. september 2017 bestridt at Cordt-Hansen er inhabil i saken.
- (4) **Partenes anførsler om habilitetsspørsmålet**
- (5) *Akademikerne helse* har i korte trekk anført:
- (6) Cordt-Hansen er inhabil til å gjøre tjeneste som dommer i saken. Cordt-Hansen har helt inntil han gikk av med pensjon i 2016 hatt slik befatning med Spekters politiske posisjon i forhold til arbeidstid at man ikke kan ha tillit til hans upartiskhet som dommer i saken. Arbeidsrettens habilitetsvurdering i AR-2017-22 tilsier at dommer Cordt-Hansen er inhabil.

- (7) Cordt-Hansen har vært ansatt i NAVO/Spekter siden siste halvdel av 1990-tallet. Han har på vegne av sin arbeidsgiver prosedert en rekke saker for Arbeidsretten, blant annet om arbeidstidsspørsmål, jf. ARD-2006-120. Så sent som i AR-2011-29 opptrådte han som advokat for Spekter i sak mot Akademikerne og Legeforeningen.
- (8) Cordt-Hansen deltok fra Spekters side i tariffoppgjøret mellom partene i 2012 og har frem til 2015 hatt befatning med Spekters politiske posisjoner om arbeidstid. Dette er ikke bestridt. Han har representert Spekter i en rekke tvistemøter om forståelsen av tariffavtaleforholdet mellom partene, herunder tvistesaker om arbeidstid, senest i januar 2015. I mars og oktober 2015 arrangerte Spekter kurset «Arbeidstid – en gjennomgang av arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser». Av tema som ble behandlet var blant annet Spekters politiske posisjoner i forhold til arbeidstid, herunder alminnelig arbeidstid, arbeidsfri og pauser, overtid, arbeidsplaner og arbeidsgivers handlingsrom og ansvar. Cordt-Hansen var en av tre kursansvarlige for disse kursene. Arbeidstid og arbeidsplanlegging i sykehussektoren er en sentral del av Spekters politiske posisjon når det gjelder arbeidstid. Flere av foilene fra kurset berører helsepersonellens arbeidstidsordninger og Spekters politiske posisjon om at arbeidsgiver må ha siste ord i arbeidstidsspørsmål. Selv om uttalelsene fra Spekters arbeidstidskurs ikke direkte angår spørsmålet om Rikslønnsnemndas kompetanse, gir de en tydelig føring på hvilket standpunkt Cordt-Hansen som kursansvarlig har inntatt når det gjelder uenigheten mellom Spekter og Akademikerne helse om unntak i medhold av arbeidsmiljøloven § 10-12 (4).
- (9) Som foreningsadvokat har Cordt-Hansen hatt befatning med Spekters arbeidsgiverpolitikk. Sammenfallet i tid mellom Cordt-Hansens engasjement i Spekters arbeidspolitiske posisjoner og konflikten som skal opp i saken for Arbeidsretten, gjør at Akademikerne helse ikke har tillit til at han vil kunne opptre upartisk i saken.
- (10) Cordt-Hansens langvarige tilknytning til Spekter og engasjement i arbeidstidsspørsmål, og hans direkte befatning med tvister om tolkning av bestemmelser i A2-delen av overenskomsten, utgjør særlige omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet. Han er av den grunn inhabil til å gjøre tjeneste som dommer i foreliggende sak.
- (11) *Arbeidsgiverforeningen Spekter* har i korte trekk anført:
- (12) Det bestrides at det foreligger forhold som er egnet til å svekke tilliten til Cordt-Hansens upartiskhet som dommer i saken. Han har ikke deltatt i behandlingen av tvisten som gjelder Rikslønnsnemndas kompetanse. Han gikk av med pensjon våren 2016 og deltok

ikke i tariffoppgjøret 2014 eller 2016. Han har ikke på annen måte vært involvert i sakens rettslige spørsmål.

- (13) Habilitetsvurderingen for dommer Refsum i Arbeidsrettens kjennelse i AR-2017-22 tilsier ikke at dommer Cordt-Hansen er inhabil. Dommer Refsum hadde i tid og tema ytret seg om den underliggende uenigheten mellom Spekter og Akademikerne helse og saken for Arbeidsretten. Cordt-Hansen har ikke fremsatt ytringer som svekker tillit til han som dommer.
- (14) Cordt-Hansens tidligere ansettelsesforhold i NAVO/Spekter og prosessoppdrag for Spekter i Arbeidsretten, også mot Akademikerne helse/Legeforeningen, er ikke forhold som er relevante for habilitetsvurderingen, jf. AR-2017-22 avsnitt 26.
- (15) Ved tariffoppgjøret i 2012 deltok Cordt-Hansen i forhandlingene om overenskomstens del A1 som består av de sosiale bestemmelser. Det er lenge siden Cordt-Hansen var med i Spekters forhandlingsdelegasjon. Han har ikke hatt befatning med det som i de senere år har vært tvistetema mellom partene som gjelder spørsmålet om videreføring av de avtalte unntak fra arbeidstidsreglene. At Cordt-Hansen tidligere har hatt befatning med helt andre saker mellom Spekter og Legeforeningen, er ikke relevant for habilitetsvurderingen.
- (16) Det er videre helt uten betydning for denne saken at Cordt-Hansen har vært kursansvarlig for kurs om arbeidstid i regi av Spekter. Cordt-Hansens rolle var å administrere og tilrettelegge for kursgjennomføringen. Han var ikke delaktig verken i utformingen eller gjennomføringen av innleggene. Arbeidstidsspørsmål for leger spesielt var ikke et særskilt tema på kursene. På denne bakgrunn gjøres det gjeldende at Cordt-Hansen ikke er inhabil til å gjøre tjeneste som dommer i saken.
- (17) **Arbeidsrettens merknader**
- (18) Spørsmålet om habilitet er reist under saksforberedelsen. Etter arbeidstvistloven § 40 andre ledd kan spørsmålet om inhabilitet da avgjøres av Arbeidsrettens fagdommere. Habilitetsvurderingen må i dette tilfellet bygge på arbeidstvistloven § 40 første ledd andre punktum. Etter denne bestemmelsen må en dommer vike sete når det foreligger «særlige omstendigheter ... som er egnet til å svekke tilliten til en dommers habilitet».
- (19) Et sentralt moment i vurderingen av om det foreligger særlige omstendigheter vil være sammenhengen mellom dommerens bakgrunn og tvistes spørsmålene i saken. Dette kan være at dommeren har hatt befatning med tvisten mens den ble behandlet i organisasjonen, eller at dommeren på annen måte har engasjert seg i saken eller i det spørsmål som står til

avgjørelse. Dommerens alminnelige erfaring fra, eller særlige kjennskap til, en organisasjon eller organisasjonens politiske prinsipper kan isolert sett i alminnelighet ikke føre til inhabilitet. Det må foreligge en særlig tilknytning mellom dommeren og tvisten for Arbeidsretten, jf. ARD-1991-60, ARD-1993-145, ARD-1995-88, ARD-2000-158, ARD-2010-201, ARD-2012-110 og AR-2017-22. I dette tilfellet må det vurderes om det er omstendigheter som ut fra en objektiv vurdering er egnet til å svekke tilliten til at dommeren vil opptre upartisk i saken.

- (20) Det er fra Akademikerne helse blant annet gjort gjeldende at det er kort tid siden Cordt-Hansen avsluttet et langt arbeidsforhold i Spekter med den lojalitetsfølelse dette innebærer. Cordt-Hansen gikk av med pensjon våren 2016. Han har tidligere deltatt i tariffoppgjør mellom Spekter og Akademikerne, men deltok ikke i tariffoppgjørene i 2014 og 2016.
- (21) Tidligere ansettelse eller tillitsverv i den organisasjon vedkommende dommer er oppnevnt etter innstilling fra, er i seg selv ikke en særlig omstendighet, jf. AR-2017-22. Dommere oppnevnt etter innstilling fra organisasjonene vil i alminnelighet være personer som har hatt tillitsverv eller ansettelse i den organisasjon de er innstilt fra, eller som har erfaring fra organisasjonsarbeid. Ansettelsesforholdet er ikke en særlig omstendighet som tilsier at Cordt-Hansen ikke kan gjøre tjeneste i denne saken.
- (22) Akademikerne helse har også vist til at Cordt-Hansen i 2006 og 2011 for Spekter prosederte saker for Arbeidsretten. Det er ikke noe ved disse prosessoppdragene som kan begrunne inhabilitet. Tvisten i 2006-saken gjaldt spørsmål om lønn og saken i 2011 gjaldt spørsmål om dekning av reise- og oppholdsutgifter og egenandel ved deltakelse på kurs for leger i spesialisering. Tvistetemaene i disse sakene har ingen tilknytning til det spørsmålet som står til avgjørelse nå. Det er i tillegg prosessoppdrag som ligger et stykke tilbake i tid.
- (23) Fra Akademikerne helse er det vist til at Cordt-Hansen har vært kursansvarlig for kurs arrangert av Spekter hvor blant annet arbeidstid har vært tema. Det er videre gjort gjeldende at han har hatt et langvarig engasjement i arbeidstidsspørsmål og befatning med tvister om tolkning av bestemmelser i overenskomsten mellom partene og derved Spekters politiske posisjon om arbeidstid. For dommere i Arbeidsretten oppnevnt etter innstilling fra organisasjonene gjelder det generelt at de i sitt tidligere virke i organisasjonene vil kunne ha hatt befatning med spørsmål av likeartet karakter som det som står til avgjørelse i saken de skal tjenestegjøre i. Dette er imidlertid alene ikke tilstrekkelig til å kjenne en dommer inhabil. Det må kunne påvises en konkret tilknytning til tvistes spørsmålet som står til avgjørelse, jf. særlig ARD-1991-60, ARD-1993-145 og ARD-2017-22

- (24) Tvisten for Arbeidsretten gjelder om Rikslønnsnemnda hadde kompetanse til å fastsette tariffavtaler som gjør unntak fra arbeidstidsreglene i arbeidsmiljøloven. Det foreligger ingen konkrete tilknytningsforhold mellom tvistetemaet i denne saken og Cordt-Hansens tidligere arbeid i NAVO/Spekter. Kjennskap til, eller formidling av, organisasjonens alminnelige politiske syn på arbeidstid er i denne sammenheng ikke en særlig omstendighet som tilsier at Cordt-Hansen viker sete.
- (25) Arbeidsretten kan på denne bakgrunn ikke se at det foreligger «særlige omstendigheter» som etter en objektiv vurdering er egnet til å svekke tilliten til Cordt-Hansens habilitet som dommer i saken.
- (26) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

Dommer Håkon Cordt-Hansen viker ikke sete.

Jakob Wahl
(sign.)

Tron Løkken Sundet

(sign.)

Marit B. Frogner

(sign.)

Rett utskrift bekreftes: